

DEN BETYDNINGSFULDE KLIENT

Relationen mellem psykolog og klient har stor og afgørende betydning for udbyttet af et terapeutisk forløb – den terapeutiske alliance. Relationen kan ikke bare have stor betydning for klienten, men også for psykologen og sætte markante spor i et fagligt virke. De historier fortæller vi i *Magasinet P* i denne nye serie.

EN TILKNYTNING, DER BAR BEGGE IGENNEM

Af Annette Haugaard, *journalist*
Foto af Asbjørn Sand

Ingen før eller siden Maria har ramt psykolog Birgit Alsinger så mærkbart, at hun i løbet af syv års samtaler rummede det meste — også en test af deres relation så ultimativ, at den involverede blå blink. I dag står troen på dybe relationer og tid tilbage som altafgørende ingredienser i hendes arbejde med klienter.

Marias modstand mod at se en psykolog er lige så stor, som vægten er lav. For selvom ordene er få og vrede, taler den forpinte krop tydeligt gennem tynde korslagte arme, en knoglet bortvendt ryg og næsten ingen øjenkontakt, da psykolog Birgit Alsinger i sin tid møder hende.

Den 21-årige kvinde har tidligere været indlagt både i somatikken og psykiatrien, og med diagnoserne borderline og anoreksi er hun nu patient på et af de steder i Danmark, der behandler spiseforstyrrelser.

Hun har netop afvist en anden behandler med begrundelsen, at han er mand, da Birgit Alsinger bliver Marias behandler. Og Maria har ikke stor tiltro til, at den nye psykolog kan hjælpe hende.

I løbet af de første samtaler er Maria en mur af tavshed. Alt tyder på et langstrakt forløb, men Birgit Alsinger ved endnu ikke, at det skal løbe op i syv år og få enorm betydning for hendes eget faglige virke. Hun ved kun, at opgaven er stor.

– Jeg blev testet til det yderste af larmende tavshed afløst af få, flabede teenager-beskeder. Jeg var længe virkelig i tvivl om, hvad det skulle føre til, men det blev starten på en relation over så lang tid og med så stærk en tilknytning, at det bar os begge igennem.

I bakspejlet kan jeg se, at hun vakte noget, der er tæt på en moderfølelse i mig; en dyb, instinktiv forståelse af, at hun skulle reddes. Af mig. Så selvom jeg undervejs ofte følte mig uprofessionel, satte forløbet vigtige spor i mig.

Ambivalente breve under døren

En tur på vægten er obligatorisk ved hvert møde mellem Maria og Birgit Alsinger. Nogle gange er der så få svar på, hvor meget hun har spist, kastet op, motioneret og skåret i sig selv siden sidst, at psykologens rationelle argumenter om nødvendigheden af rigelig, sund kost næsten er det eneste, der høres i rummet. Andre gange vender talestrømmen. Birgit Alsinger lytter, mens Maria taler om, at det er provokerende at spise.

– Min tilgang var at være både tydelig og tålmodig. Jeg rummede hende og accepterede det, hun sagde, mens jeg forsøgte at plante et håb og ønske i hende om at være mere omsorgsfuld og kærlig over for sig selv.

Umiddelbart har det ingen effekt. Vægten falder, og Maria bliver indlagt igen. Birgit Alsinger arbejder udelukkende med ambulans behandling, så deres samtaler stopper, men det udløser ikke den forventede lettelse. Kun større vrede. Så Birgit Alsinger foreslår Maria, at hun kan gøre som om, de fortsætter samtalerne ved at skrive dagbog under indlæggelsen.

En morgen har den unge kvinde alligevel sneget sig til at kile et brev ind under psykologens kontordør med et desperat budskab: 'Hjælp mig. Jeg er låst inde! Jeg er så ked af, at jeg ikke kan snakke med dig.' Brevene fortsætter, selvom Birgit Alsinger ikke har kontakt med Maria og kan fortælle, at hun faktisk læser dem.

– Det var meget rørende. I brevene fik hun hul på at fortælle om sine tanker, følelser og forvirring. Sin ambivalens. Det var som om, at da hun ikke havde mulighed for at tale med mig, kunne hun mærke, hvad hun kunne bruge samtalerne til.

På flugt fra konsekvens-besked

Maria lader sig udskrive på trods af, at hun er langt fra normalvægten. Nu kan samtalerne med Birgit Alsinger genoptages, og de taler flere gange om den hemmelige korrespondance, som Maria er flov over. Psykologen bemærker, at Maria kommer punktligt til de ugentlige møder og bliver vred, når de aflyses, så hun vover efter noget tid at formulere, at hvis den unge kvinde ikke tager på, er konsekvensen, at de ikke kan ses mere.

Bang! Døren smækker. Marias hals-tørklæde flagrer i flugt fra Birgit Alsingers besked. Psykologen kommer i tvivl; mest af alt om sin egen formåen og faglige vurdering af situationen, så hun sætter sig ved skrivebordet og venter nervøst. Den første gang uden anden respons, end at Maria trods alt møder op til næste samtale. Senere kvitterer hun hurtigere med en undskyldende mail, der siden bliver til opringninger om, at det ikke er, fordi hun ikke vil tale med Birgit Alsinger. Det handler om andre ting.

'Du må ikke snakke om, at jeg gik,' siger Maria i begyndelsen, men efterhånden tegner hendes reaktion et mønster, og hun kan bid for bid fortælle om svigt i opvæksten, en voldelig, alkoholisk far og en svær skilsmisse med kamp om samværet.

– Hun havde ikke haft mennesker i sit liv, der guidede hende i at rumme sine følelser. Det var dem, spiseforstyrrelsen skulle dulme. Hun havde ingen erfaringer med kombinationen af omsorg, tydelighed og konsekvens, så hun oplevede mine ord som en afvisning, hun var nødt til at gå fra, fordi de udløste skam over ikke at være en god pige. Men når hun var færdig med at være vred, kunne vi bruge det som eksempel på, hvornår hun blev så ramt, at det blev destruktivt. Vi kunne tale om svigt, afvisninger og vrede fra andre steder, der genspillede sig i vores relation, dog med den forskel, at hos mig kunne hun vende tilbage, reparere og komme videre. Da hun fik mod

nok til at reflektere over det, kunne hun begynde at opbygge et trygtere tilknytningsmønster via mig.

Selv vrede mødre svigter ikke

Tilliden imellem Maria og Birgit Alsinger vokser langsomt og giver brændstof til nye indsigter. Men samtaleforløbet kører alligevel langt fra på skinner. Nok accelererer Marias udvikling i længere perioder, men de ugentlige møder må også parkeres af flere indlæggelser, og selv efter mange år tager makkerparret stadig afstikkere til biveje af vrede og afmagt.

'Det er fandeme en lortebehandling. I duer ikke til en skid,' råber Maria en dag til en statussamtale og får Birgit Alsinger til at banke overraskende hårdt i bordet.

'Så stopper du! Du må gerne være uenig i det, vi laver, men du skal godt nok tale ordentligt til mig. Og så skal du se at finde ud af, om du vil det her eller ej,' svarer psykologen.

Indeni er Birgit Alsinger ramt som af et angreb fra sine egne børn. Hun og Maria har flere gange talt om, at den unge kvindes reaktioner er udtryk for, at hun har knyttet sig til en voksen, der ikke er hendes mor, men gestalter samme funktion. En person, der forbliver i Marias liv lige meget hvad.

– Jeg var megaforvirret over mine egne følelser og reaktioner og i tvivl om, hvorvidt hendes ambivalens havde smittet. Jeg rummede og rummede, akkurat som en god mor, men jeg fik også nok, når grænserne blev overtrådt. Jeg tænkte hyppigt på, om min involvering var virksom eller for meget, og på mange konferencer talte jeg stolpe op og stolpe ned for at få lov at fortsætte behandlingen, selvom overlægen efter tredje og fjerde indlæggelse ytrede, at pigen måske aldrig blev rask. Jo mere, det blev sagt, jo mere ville jeg kæmpe for, at hun kom til at klare sig. Min troværdighed var på spil, og jeg oplevede, at hun ikke kunne tåle flere svigt.

Test eller manipulation i pilleform

En aften ringer den private telefon hjemme hos Birgit Alsinger. Maria fortæller, at hun har taget mange piller, og med adrenalin i kroppen taster psykologen 112. Blå blink kører Maria til udpumpning, og hospitalet konstaterer, at livet trods alt ikke var truet.

– Det kunne jeg ikke vide, så jeg var rasende. Det var over min grænse, at jeg ikke længere kunne regne med, at hun holdt sig i live eller lod mig være i fred i fritiden.

Birgit Alsinger bruger mange supervisionstimer på oplevelsen og konfronterer Maria med begivenheden. Den unge kvinde trækker sin sweater op over hovedet for hverken at høre, se eller tale om det skete.

– Jeg ved ikke, om intentionen med hendes overdosis var at ringe til mig, men det blev den mest skelsættende

og ultimative test. Jeg formulerede både en positiv og negativ udlægning af episoden, og vi talte om, at hun på den ene side måtte have tænkt, at jeg kunne og ville hjælpe hende, men på den anden side også at det var en ekstrem manipulation. Hun forstod, at sådan kunne hun ikke teste vores relation, og at jeg hverken kunne hjælpe hende mere eller mindre, fordi hun udsatte mig for så voldsomt et pres. Hun gjorde det aldrig igen.

Birgit Alsinger begynder at overveje, om Maria nogensinde kan knytte andre relationer i sit liv, der er stærke nok til, at de to kan afbryde forløbet.

Når hun nævner det punktum, der en dag må sættes, kan Maria slet ikke holde det ud, men efter femte indlæggelse og nogle måneders efterfølgende samtaler foreslår hun selv et kompromis.

‘Jeg vil gerne prøve, om der kan gå

to uger, før vi ses. Men jeg vil beholde min tid i næste uge, så du er her, hvis jeg får brug for det.’

Spor af tålmodighed og optimisme

Birgit Alsinger og Maria udfaser deres samtaler med længere og længere intervaller imellem, og en dag siger de helt farvel. De har siden mødtes til en kop kaffe, akkurat som de jokede med til sidst i behandlingsforløbet.

– Hun er faktisk blevet rask, har taget en uddannelse, er blevet gift med en skøn mand og fået flere børn. Hvis nogen havde sagt det til mig for ti år siden, ville jeg ikke have troet på, at det var muligt.

I dag er Birgit Alsinger privatpraktiserende psykolog i egen praksis, men selv mange år efter mødet med Maria hænger forløbet stadig som et betydningsfuldt bagtæppe i hendes professionelle virke.

– Forløbet med Maria gav mig en afgørende tro på, at tid og den dybe relation er de vigtigste faktorer i arbejdet med klienter. Det har været med til at danne mig som psykolog og gør, at jeg i dag stoler på, at jeg er dygtig, så jeg kan være tålmodig og optimistisk på mine klienters vegne. Jeg har haft andre lignende forløb, dog uden at de er endt helt lige så lykkeligt som for Maria, og det har lært mig, at terapi handler mindre om, hvordan man gør tingene og mere om at gøre noget sammen med klienten med øje for, at det der foregår imellem os er virkelige følelser. Nu tilpasser jeg i højere grad mine interventioner til dem, jeg møder, og er mere fokuseret på personen end på at holde mig retlinet til terapeutiske metoder. ●

Maria er ikke klientens rigtige navn, ligesom alle andre personlige oplysninger er blevet sløret.